

La Biennale di Venezia
16 Międzynarodowa Wystawa Architektury

Oświadczenie kuratorek wystawy Yvonne Farrell i Shelley McNamara

Wolna przestrzeń [Freespace]

Wolna przestrzeń to leżąca u sedna architektury szczodrość ducha i poczucie człowieczeństwa, z naciskiem na jakość samej przestrzeni.

Wolna przestrzeń skupia się na zdolności architektury do dawania swym użytkownikom darmowych i dodatkowych prezentów przestrzennych oraz na jej zdolności do spełniania niewypowiedzianych życzeń osób obcych.

Wolna przestrzeń jest celebracją umiejętności architektury znajdowania dodatkowej i nieoczekiwanej wspinałomyślności w każdym projekcie, nawet w najbardziej prywatnych, defensywnych, ekskluzywnych czy komercyjnie uwarunkowanych realiach.

Wolna przestrzeń to szansa zaakcentowania darów natury — światła słońca i blasku księżyca, powietrza, grawitacji, materiałów — zasobów naturalnych i wytworzonych przez człowieka.

Wolna przestrzeń zachęca do zmiany sposobu myślenia i postrzegania świata, do poszukiwania takich rozwiązań, gdzie architektura troszczy się o dobrobyt i godność każdego człowieka na tej kruchej planecie.

Wolna przestrzeń może być przestrzenią możliwości, przestrzenią demokratyczną, niezaprogramowaną i dostępną dla działań, których jeszcze nie potrafimy sobie wyobrazić. Pomędzy ludźmi i budynkami zachodzi — nawet jeżeli niezamierzenie czy w sposób nieplanowany — wymiana, tak że budynki znajdują sposoby dzielenia się i interakcji z ludźmi długo po tym, jak architekt zrobił swoje i opuścił scenę. Architektura posiada zarówno życie czynne, jak i bierne.

Wolna przestrzeń oznacza nieskrępowaną wyobraźnię, wolną przestrzeń czasu i pamięci, łączącą przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, budującą na odziedziczonych warstwach kulturowych, splatającą archaiczne ze współczesnym.

Pod hasłem *Wolnej przestrzeni* Biennale Architektury 2018 przedstawi przykłady, propozycje, elementy – zbudowane lub nie – uosabiające zasadnicze jakości architektury, obejmujące modulację, bogactwo i materialność powierzchni oraz reżyserię i rytmizację ruchu, ujawniającą wcieloną moc i piękno architektury.

Wystawę cechować będzie przestrzenna, fizyczna obecność o określonej skali i jakości, która wpłynie na widza, komunikując złożoną przestrzenną naturę architektury.

Wystawa zachęci widzów do zaangażowania emocjonalnego i intelektualnego celem lepszego zrozumienia architektury, rozwinięcia dyskusji na temat podstawowych jej wartości oraz uczczenia jej trwałego wkładu w rozwój ludzkości.

Kiedy Jørn Utzon stawia pokrytą ceramicznymi płytkami betonową ławkę przed wejściem do Can Lis na Majorce, ławka ta jest idealnie wymodelowana pod kątem komfortu użytkowania. W języku przestrzennym jest to „słowo” pozdrowienia, powitania.

Angelo Mangiarotti „mówi” to samo na Via Quadronno 24 w Mediolanie, gdzie łagodnie wznosząca się ścieżka prowadzi do znajdującego się przy wejściu siedziska, które „zatrzymuje” użytkownika, witając go po powrocie do domu.

Lina Bo Bardi wzniosła gmach Muzeum Sztuki Współczesnej w São Paulo, by stworzyć „belweder”, z którego obywatele będą spoglądać na miasto.

Pałac Medyceuszów we Florencji symbolizuje potęgę i bogactwo, ale kamienny fotel będący częścią fasady niemalże odwraca go na drugą stronę; kamienna ściana staje się murem ograniczającym publiczną przestrzeń. To, co lite, zdaje się być szczodre i bezinteresowne.

Wierzimy, że każdy ma prawo korzystać z architektury. Rolą architektury jest dawać schronienie ciału i podnosić na duchu. Piękna fasada budynku sprawia radość przechodniowi, nawet jeżeli nie wchodzi on do środka. Podobnie dziedziniec widziany przez bramę, cieniste miejsce spoczynku czy wnęka osłaniająca przed wiatrem i deszczem.

Interesuje nas wyjście poza wizualność i podkreślenie roli architektury w choreografii życia codziennego.

Widzimy Ziemię jako klienta. To oznacza poważną odpowiedzialność i długofalowe konsekwencje. Architektura to gra światła, słońca, cienia, księżyca, powietrza, wiatru i grawitacji, gra, która ujawnia tajemnice świata. Wszystkie wymienione zasoby są darmowe.

16 Międzynarodowa Wystawa Architektury będzie świętem szczodrości i życzliwości architektury na całym świecie. Wierzimy, że cechy te pozwalają architekturze pielęgnować i wspierać istotny kontakt pomiędzy ludźmi i miejscem. Skupiamy na nich naszą uwagę w przekonaniu, że ich nieodłączną częścią są optymizm i ciągłość. Architekturę, która te cechy uosabia, i czyni to w sposób wspaniałomyślny, przepełniony pragnieniem dzielenia się i wymiany, nazywamy *Wolną przestrzenią*.

Zapraszamy wszystkich uczestników i wszystkie narodowe pawilony do przedstawienia w Wenecji ich *Wolnej przestrzeni*, byśmy wspólnie mogli zademonstrować różnorodność, specyficzność i ciągłość w architekturze w oparciu o ludzi, miejsce, czas i historię, oraz podtrzymać kulturę i znaczenie architektury na tej dynamicznej planecie.

„Społeczeństwo staje się wielkie, kiedy starcy sadzą drzewa, w cieniu których nigdy nie będą siedzieć” — przysłowie greckie.

Yvonne Farrell i Shelley McNamara